22/03/2021

Ο Κώστας Μαυρίδης στο ope.gr: «Έγκλημα κατά του πολιτισμού συνεχίζει να συντελείται ατιμώρητο σε έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

/ Συνεντεύξεις

Λίγα 24ωρα πριν από την Σύνοδο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου θα συζητηθεί το θέμα της Τουρκίας, ο Κύπριος Ευρωβουλευτής και πρόεδρος της Πολιτικής Επιτροπής του Ευρωκοινοβουλίου για την Μεσόγειο Κώστας Μαυρίδης, μιλά στο ope.gr και τη Ναταλία Δανδόλου, για τις σχέσεις με την Τουρκία, την κατάσταση στη γείτονα χώρα, αλλά και για τις εγκληματικές βεβηλώσεις που εξακολουθούν να συντελούνται στην Κατεχόμενη Κύπρο, ενάντια στην Ορθοδοξία και τον Πολιτισμό.

Έναυσμα για τη συζήτηση αυτή αποτέλεσε η πρόσφατη παρέμβαση του κ. Μαυρίδη προς την Κομισιόν για το Μοναστήρι του Αγίου Παντελεήμονα στο κατεχόμενο χωριό Μύρτου, που προκάλεσε και την αντίδραση της Ευρ. Επιτροπής, αλλά και οι παρεμβάσεις προς τον Γενικό Γραμματέα του ΝΑΤΟ και προς τον Ύπατο

Εκπρόσωπο της ΕΕ και Αντιπρόεδρο της Ευρ. Επιτροπής, κ. Μπορέλ στο πλαίσιο της Διακοινοβουλευτικής Διάσκεψης για τη «Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας»
Ο κ. Μαυρίδης περιγράφει την κατάσταση που επικρατεί στα κατεχόμενα, με τα εκατοντάδες ελληνικά μνημεία να βεβηλώνονται, για τα ευρωπαϊκά κονδύλια που στόχο έχουν την αναστήλωσή τους, ενώ θέτει την Ε.Ε. προ των ευθυνών της. Μιλά για τις πρωτοβουλίες που έχει λάβει σε συνεργασία με άλλους ευρωβουλευτές για τη διάσωση της ελληνορθόδοξης κληρονομιάς και επιχειρεί μια πρόβλεψη για τα αποτελέσματα της Συνόδου Κορυφής στις 25 και 25 Μαρτίου.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

1. Πρόσφατα προχωρήσατε σε μία ακόμα παρέμβαση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με την προστασία του αναστηλωμένου Μοναστηριού του Αγίου Παντελεήμονα στο κατεχόμενο χωριό Μύρτου στην Επαρχία Κερύνειας. Πείτε μας λίγα λόγια για αυτή σας την παρέμβαση.

Οι εκατοντάδες ελληνοχριστιανικές εκκλησίες, Μοναστήρια και άλλοι χριστιανικοί χώροι λατρείας και μνημεία στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας υπό τουρκική κατοχή, έχουν λεηλατηθεί και καταστραφεί στο πλαίσιο της οργανωμένης πολιτικής που επιβάλλει η Τουρκία λόγω της συνεχιζόμενης κατοχής από το 1974. Έτσι, και το Μοναστήρι του Αγίου Παντελεήμονα «αφέθηκε» για να καταρρεύσει. Γύρω στο 2017, αφού είχε καταστραφεί σχεδόν ολοσχερώς, έγινε αναστήλωσή του με χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά κονδύλια, αλλά βεβηλώθηκε ξανά. Συγκεκριμένα, η πρώτη μου παρέμβαση έγινε το 2018, όταν βάνδαλοι έσπασαν τις πόρτες του Μοναστηριού, έγραψαν συνθήματα και αισχρότητες στους εσωτερικούς τοίχους της εκκλησίας και έκλεψαν την μια από τις δύο καμπάνες. Στην έντονη παρέμβασή μου τότε, έθεσα και θέμα προστασίας των αναστηλωμένων εκκλησιών στα κατεχόμενα και προς τούτο υπήρξε νέα ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για αποκατάσταση των ζημιών από τους βανδαλισμούς που είχε υποστεί το Μοναστήρι. Δυστυχώς, ακολούθησε νέα βεβήλωση και έθεσα πρόσφατα ξανά το θέμα ενώπιον της Ευρ. Επιτροπής, υπενθυμίζοντας πως δεν είναι πρώτη φορά που βάνδαλοι επιχειρούν να βεβηλώσουν το Μοναστήρι μετά την αναστήλωση του αλλά και για παρόμοιες βεβηλώσεις σε άλλες εκκλησίες στα κατεχόμενα που έχουν αποκατασταθεί με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Επιπλέον, στην παρέμβασή μου ζητούσα από την Επιτροπή α) να διερευνήσει τα εν λόγω συμβάντα και να αξιολογήσει τυχόν ευθύνες ή κενά που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες της ίδιας της Επιτροπής η οποία διατηρεί στα κατεχόμενα ένα παράρτημα γραφείου και β) τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού μηχανισμού για την προστασία των έργων στα κατεχόμενα που αποκαταστάθηκαν με χρηματοδότηση

από την ΕΕ.

2. Πώς σχολιάζετε την απάντηση της Κομισιόν

Η Ευρ. Επιτροπή επιτέλους επανήλθε με ένα μικρό βήμα μεν αλλά σημαντικό δε που σηματοδοτεί μια αλλαγή, με την εφαρμογή ενός πιλοτικού προγράμματος συντήρησης και ελάχιστης προστασίας των εκκλησιών που αποκαταστάθηκαν με ευρωπαϊκά κονδύλια, όπως ήταν το αρχικό μου αίτημα. Προφανώς, η ΕΕ έχει αντιληφθεί και την δική της νομική ευθύνη -όπως κατάγγελλα- για να εποπτεύει την παροχή ευρωπαϊκής χρηματοδότησης με τρόπο που να γίνεται σεβαστό το κράτος-δικαίου της ΕΕ. Το Μοναστήρι του Αγίου Παντελεήμονα αποτέλεσε την αφορμή για να ενεργοποιηθεί η ΕΕ και να υπάρξει πιο στενή παρακολούθηση για την εκπόνηση αυτού του πιλοτικού προγράμματος, μαζί με τρεις άλλους ιερούς χώρους. Συγκεκριμένα, το πιλοτικό πρόγραμμα θα αφορά δραστηριότητες που θα περιλαμβάνουν την βασική φροντίδα και διορθωτική συντήρηση, μαζί με βασική προστασία, με αρχικό ποσό ύψους 35 000 ευρώ. Είναι ένα πρώτο βήμα που θα παρακολουθούμε και θα αξιολογήσουμε στην πράξη. Πάντως, είμαι βέβαιος ότι το αποτέλεσμα θα είναι καλύτερο αν επιτέλους η Κυπριακή Κυβέρνηση εγκαταλείψει το φοβικό σύνδρομο και αναλάβει δράση.

3. Προγραμματίζετε άλλες πρωτοβουλίες αναφορικά με την πολιτιστική και θρησκευτική μας κληρονομιά στα κατεχόμενα;

Στην πρώτη μου θητεία ως Ευρωβουλευτής, είχα επισκεφτεί με συνάδελφο μου τα κατεχόμενα και η εμπειρία ήταν ένα σοκ. Η λεηλασία που τότε διέπρατταν οι εγκληματίες τζιχαντιστές στη Συρία και αλλού, εξελισσόταν οργανωμένα στο κατεχόμενο μέρος της Κύπρου από την Τουρκία για δεκαετίες σε έδαφος της ΕΕ. Υπήρχαν λοιπόν σκέψεις για συνέχιση αυτών των διαφωτιστικών αποστολών με ξένους Ευρωβουλευτές ώστε να διαπιστώσουν την πραγματικότητα με την συστηματική καταστροφή του ευρωπαϊκού πολιτισμού και της κοινής μας κληρονομιάς σε έδαφος της ΕΕ στην Κύπρο. Οι πρωτοβουλίες αυτές δυστυχώς αναστάληκαν λόγω της πανδημίας. Προσδοκώ να μπορέσουμε το συντομότερο να συνεχίσουμε από εκεί που είχαμε μείνει πριν την πανδημία.

4. Από την πληροφόρηση που έχετε πώς είναι αυτή τη στιγμή η κατάσταση στα κατεχόμενα, αναφορικά κυρίως με τα ιστορικά προσκυνήματα και τα πολιτιστικά μνημεία;

Θα ήθελα να επισημάνω την στενή συνεργασία που έχει το Γραφείο μου με τον Επίσκοπο Νεαπόλεως Πορφύριο, επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Εκκλησίας της Κύπρου στην ΕΕ και την από κοινού δράση μας. Δυστυχώς, παρά τις

καταδικαστικές αποφάσεις Διεθνών και Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων και τα δεκάδες ψηφίσματα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οργανισμών, η κατοχική δύναμη δεν επιτρέπει καν την ελεύθερη πρόσβαση/επίσκεψη σε εκκλησίες, χριστιανικά προσκυνήματα και μνημεία, ούτε καν την συντήρηση τους, παρά μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις με αδιανόητα περιοριστικούς όρους. Παράλληλα, μέσα στα πλαίσια της ισλαμοποίησης του βορείου τμήματος της Κύπρου ανεγείρονται από την Τουρκία πληθώρα τζαμιών με μεταφορά δεκάδων ιμάμηδων για την λειτουργία τους. Πρόκειται για ένα έγκλημα κατά του πολιτισμού που συνεχίζει να συντελείται ατιμώρητο σε έδαφος της ΕΕ. Όπως ανέφερα στην αρχή, στα κατεχόμενα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας, η συντριπτική πλειοψηφία εκατοντάδων βυζαντινών εκκλησιών, μοναστηριών και προσκυνημάτων, των οποίων οι προσκυνητές και μοναχοί έχουν εκδιωχθεί, υπόκεινται στο σχέδιο οργανωμένης καταστροφής τους που επιβάλλει η Τουρκία μέσω της συνεχιζόμενης τουρκικής κατοχής από το 1974.

Τα τελευταία χρόνια, υπήρξε δυνατότητα να συντηρηθούν με ευρωπαϊκά κονδύλια κάποιες ελάχιστες εκκλησίες, οι οποίες όμως έχουν υποστεί ξανά βεβήλωση. Αναφέρω χαρακτηριστικά την Εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στο κατεχόμενο Λευκόνοικο (Επαρχία Αμμοχώστου) που έχει μετατραπεί σε χώρο διοργάνωσης παζαριού μέσα στην εκκλησία με έγκριση των κατοχικών αρχών. Η εκκλησία αποκαταστάθηκε το 2017 με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και σώθηκε από την καταστροφή με σκοπό να επιστρέψει στην αρχική της χρήση, επιτρέποντας έστω στους εκδιωχθέντες Ελληνοκύπριους να εκτελούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα έστω με προσωρινή επίσκεψη. Το κατοχικό καθεστώς επέτρεψε να τελεστεί λειτουργία μια φορά και πρόσφατα προχώρησε στη διοργάνωση παζαριού στην εκκλησία, βεβηλώνοντας για άλλη μια φορά μετά την αποκατάσταση, την ιερότητα του χώρου, με κατάφωρη παραβίαση των θεμελιακών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της θρησκευτικής ελευθερίας. Για τη συγκεκριμένη εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στο Λευκόνοικο είχα καταθέσει από κοινού ερώτηση/καταγγελία με Ιταλό συνάδελφό μου Αντιπρόεδρο του Κοινοβουλίου, προς την Ευρ.. Επιτροπή, ενώ αυτά θα έπρεπε να τα καταγγέλλει το παράρτημα της Ευρ. Επιτροπής στα κατεχόμενα… Οι δύο αυτές εκκλησίες αποτελούν σημαντικά μνημεία της πολιτιστικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς και γι’ αυτό συμπεριλήφθηκαν μεταξύ των προτεραιοτήτων της Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά για αποκατάστασή τους.

5. Επίσης, προσφάτως πραγματοποιήσατε παρεμβάσεις προς τον Γενικό Γραμματέα του ΝΑΤΟ, κ. Στόλτενμπεργκ και προς τον Ύπατο Εκπρόσωπο της ΕΕ και Αντιπρόεδρο της Ευρ. Επιτροπής, κ. Μπορέλ στο πλαίσιο της Διακοινοβουλευτικής Διάσκεψης για τη «Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας», που διοργανώθηκε από την Πορτογαλική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, στις 3-4 Μαρτίου. Μιλήστε

μας για αυτή την πρωτοβουλία.

Οι δύο αυτές παρεμβάσεις μου προκάλεσαν κάποια … αμηχανία επειδή μίλησα με ρεαλισμό. Χαρακτηριστικά, αναφέρω ότι υπήρξαν περιπτώσεις αξιωματούχων της ΕΕ και αλλού, που μετά την θητεία τους βρέθηκαν έμμισθοι του τουρκικού κράτους. Στην παρέμβασή μου λοιπόν προς τον κ. Στόλτενμπεργκ, Γενικό Γραμματέα του ΝΑΤΟ, επικεντρώθηκα στο γεγονός ότι το καθεστώς Ερντογάν συνεργάζεται με τρομοκρατικές οργανώσεις και αντιπάλους της Ευρώπης και του πολιτισμένου κόσμου π.χ. με το Ισλαμικό Κράτος, το θεοκρατικό καθεστώς στο Ιράν, στην Λιβύη, την Χαμάς κ.ά. Ιδιαίτερα όμως στην Ανατολική Μεσόγειο, η Τουρκία βρίσκεται απέναντι από τα συμφέροντα και τις αξίες μας. Απευθυνόμενος προς τον Γενικό Γραμματέα του ΝΑΤΟ, τού ζήτησα να εξηγήσει γιατί ο ίδιος είναι τόσο υποστηρικτικός προς την Τουρκία και το καθεστώς Ερντογάν, υπενθυμίζοντας του τα πρόσφατα λόγια του Προέδρου Μακρόν για την Τουρκία (“η Τουρκία προκαλεί εγκεφαλική παράλυση στο ΝΑΤΟ”) και ότι η Κυβέρνηση Τραμπ στις ΗΠΑ έχει τελειώσει. Τέλος, του επεσήμανα ότι η δέσμευση μας ως Ευρώπη και Δύση, πρέπει να αφορά την προάσπιση των κοινών μας συμφερόντων και αξιών απέναντι σε απειλές και αντιπάλους. Η αποφυγή του να δώσει σαφείς εξηγήσεις για την στάση του μπορεί να ερμηνευτεί αναλόγως.

Στο ίδιο πλαίσιο και απευθυνόμενος προς τον Ύπατο Εκπρόσωπο της ΕΕ και Αντιπρόεδρο της Ευρ. Επιτροπής κ. Μπορέλ, αναφέρθηκα στις επιθετικές και παράνομες ενέργειες της Τουρκίας στην Αν. Μεσόγειο και την πολιτική κατευνασμού που ακολουθείται μέχρι τώρα, αναφέροντας ότι η στρατηγική αυτονομία της ΕΕ προϋποθέτει πυξίδα η οποία σήμερα κρίνεται στην Ανατολική Μεσόγειο για δύο πολύ συγκεκριμένους λόγους:

α) οι απειλές, οι παραβιάσεις του Διεθνούς Δικαίου και η επιθετικότητα της Τουρκίας στρέφονται εναντίον της ίδιας της ΕΕ και ιδιαίτερα εναντίον 2 συγκεκριμένων κρατών μελών, Ελλάδας και Κύπρου.

β) Η πυξίδα για στρατηγική αυτονομία της ΕΕ, δεν γίνεται με κράτη-μέλη, όπως η Γερμανία, να πωλούν υψηλής τεχνολογίας υποβρύχια στην Τουρκία για να τα χρησιμοποιήσει ενάντια στα ευρωπαϊκά συμφέροντα και σε κράτη της ΕΕ. Κλείνοντας την παρέμβασή μου προς τον κ. Μπορελ του επεσήμανα τον κίνδυνο που υπάρχει να συνδεθεί το όνομά του με την πολιτική κατευνασμού κάτι το οποίο θα είναι ντροπή στην ιστορία μας ως ΕΕ.

6. Τι προβλέπετε για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 25ης-26ης Μαρτίου. Θεωρείτε ότι θα επιβληθούν κυρώσεις ή οι ηγέτες θα περιοριστούν σε φραστικά ευχολόγια.

Είμαι στο Ευρωκοινοβούλιο σχεδόν εφτά χρόνια και στην αρχή, αρκετές φορές βρισκόμουν σε μοναχικό δρόμο όταν ζητούσα κυρώσεις και απαγόρευση πώλησης όπλων στην Τουρκία. Σταδιακά η πίεση αυξήθηκε και κορυφώθηκε τους τελευταίους μήνες του 2020, όταν πλέον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε συντριπτικά την επιβολή αυστηρών οικονομικών στην Τουρκία, ενώ στο Ευρ. Συμβούλιο μια μειοψηφία κρατών-μελών με πρωταγωνιστή την Γερμανία, εμπόδιζαν την επιβολή ουσιαστικών κυρώσεων. Πάντως, πρόκειται για αποτυχία των Κυβερνήσεων δύο κρατών-μελών (Ελλάδας και Κύπρου) και κατ' επέκταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διαμορφώσει κοινή πολιτική απέναντι στον νεο-οθωμανικό επεκτατισμό της Τουρκίας. Καθώς όμως δρομολογήθηκε μια αυξανόμενη πίεση για κυρώσεις στην Τουρκία, προέκυψαν δύο παράλληλες διαπραγματεύσεις (για το Αιγαίο και για το Κυπριακό), Τουρκίας με Ελλάδα και Τουρκίας με Κύπρο. Ήδη, η Τουρκία είναι κερδισμένη αφού η πίεση για κυρώσεις εκτονώθηκε -όπως η Γερμανία μεθόδευσε- πράγμα που ικανοποίησε ιδιαίτερα το τουρκικό καθεστώς. Ταυτοχρόνως, η Τουρκία έχει προωθήσει τις εντελώς παράνομες αξιώσεις της, τις οποίες θέτει στις διαπραγματεύσεις ως πολιτικές διαφορές, π.χ. στην Κύπρο αξιώνει δύο κράτη και να ελέγχει ολόκληρη την Κύπρο και τον ενεργειακό της πλούτο, ενώ στο Αιγαίο έχει προχωρήσει σε έκδηλη παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας, αλλά ... οι συζητήσεις συνεχίζονται ψάχνοντας για κοινό έδαφος. Λόγω του ανισοζυγίου ισχύος, η επεκτατικότητα του ισλαμοφασιστικού τουρκικού καθεστώτος θα συνεχιστεί και «κοινό έδαφος» θα υπάρξει εάν ικανοποιηθούν οι έκδηλα παράνομες τουρκικές αξιώσεις. Υπάρχει εδώ ένα διαχρονικό μάθημα ορθολογισμού. Το Διεθνές Δίκαιο αποτελεί πλεονέκτημα, αλλά στις διεθνείς σχέσεις υπερτερούν τα συμφέροντα και αυτό επικρατεί στις σχέσεις της ΕΕ απέναντι στην Τουρκία. Για να ανατραπούν τα επιμέρους συμφέροντα κρατών-μελών της ΕΕ που εμποδίζουν την επιβολή κυρώσεων στην Τουρκία, απαιτείται ανάλογη στρατηγική που να προκαλεί κόστος. Τα παρακάλια, οι εκκλήσεις και τα ευχολόγια δεν αρκούν. Επιπλέον, ο πολιτικός διάλογος παράλληλα με την συγκρότηση συμμαχιών και ενίσχυση των αμυντικών μας δυνατοτήτων είναι πολιτικές που δεν αλληλο-αποκλείονται αλλά αλληλο-ενισχύονται στην αντιμετώπιση του τουρκικού ισλαμοφασιμού. Διαφορετικά, ως ανίσχυροι δεν αποφεύγουμε την σύγκρουση αλλά υποχρεωνόμαστε σε συνεχή υποχώρηση με κατάληξη την υποταγή.